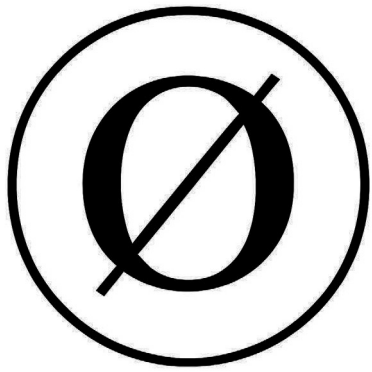

ØEN

Øen er et stærkt og tilbagevendende billede i H.C. Andersens liv og digtning – både som konkret sted og som symbolsk rum. I hans værk møder vi øer som steder for forvandling, isolation og frihed. Øen bliver et billede på digteren selv: afsondret, sær og samtidig et univers i sig selv, hvor fantasi og tanke kan udfolde sig uforstyrret.

For H.C. Andersen, der voksede op i Odense – en by, der i sig selv kan ses som et slags indre fastland omgivet af vandets verdens grænser – var længslen mod det fjerne en drivkraft. Øen er både mål og udgangspunkt. Den repræsenterer det sted, hvor man kan se verden udefra. Den lille danske geografi, omgivet af hav, blev for ham en levende metafor for sjælens tilstand. Danmark er et ø-rige, og i dets kultur lever forestillingen om havet som grænse og åbning – et tema, H.C. Andersen udfolder i fortællinger som Den lille Havfrue, hvor havet og landjorden danner et eksistentielt spændingsfelt, men også i rejseeventyrene, hvor hver ny kyst bærer løftet om erkendelse.

Øen rummer paradokser: den er både tryk og farlig, både et fristed og et fængsel. I eventyret Fyrtøjet møder vi soldaten, der bevæger sig fra byens orden ud mod skovens og naturens frihed – og videre ind i underjordiske kamre, som kan minde om øer af hemmelighed i sindet. I Skyggen isoleres mennesket fra sit eget jeg; en moderne øde ø i bevidstheden, hvor identiteten opløses. Øen er her ikke længere et fysisk sted, men et mentalt landskab – den ensomme tanke, der driver mellem drøm og virkelighed.

H.C. Andersen følte sig selv som en slags ø. Hans dagbøger og breve vidner om en fornemmelse af ikke helt at høre til, hverken blandt de fine eller de folkelige. Han stod midt i verden, men lidt ved siden af den. Øen bliver her et billede på digterens eksistensform: omgivet af mennesker, men